

directeur had méér privileges. Hij mocht als enige parkeren op de binnenplaats en kon dat bovendien beschut doen, doordat het afdak van de fietsenrekken rondom speciaal verbreed was op de plek waar het automobiel werd verwacht. Cools had als enige een secretaresse op zijn kamer, en hij had – nu wel – de mooiste kamer van het pand: aan de voorzijde, met een erker waar hij met zijn bureau in zat, met de rug naar het raam.

Piket bekijkt na het binnengaan van Cools' kamer meteen de achterzijde van de deur. Lachend: „Die was gecapitonneerd toen, ook om te verhinderen dat studenten op de gang mondelinge tentamens konden afluisteren.”

Zo maar de kamer oplopen bij Cools kon niet, zelfs Piket was dat de eerste jaren niet gegeven. „Je moest een afspraak hebben en anders eerst met zijn secretaresse Anneke de Waal bellen. Of het de professor schikte.”

Cools was een afstandelijke man, zegt Piket met anderen. Hij verkeerde graag in de elitaire kringen van de universiteit. Piket: „Hij was een erudiet man, schreef omvangrijke collegedictaten, maar kwam er niet toe die te publiceren. Ook andere publicaties bleven uit. Uit schroom. Het was een denker, iemand die studeerde.”

„Bent u een fysisch determinist?”

„Nee.”

„Wat bent u wel?”

„Ik hang het possibilisme aan: de natuur geeft de mensheid mogelijkheden.”

(...)

„Maar de mens is doorgeslagen, heeft de natuur overvraagd, het onmogelijke gevraagd. Voilà: het impossibilisme. Dat brengt ons bij de milieuproblematiek.”

Uit *Op de bouwvallen der natuur*, de rede die Piket houdt wanneer hij in 1969 het ambt van lector aanvaardt, wordt duidelijk wat geografen met een theoretische term als possibilisme doen; ze pogen ermee tot een indeling in bestaanswijzen te komen. Het impossibilisme is een uitbreiding, om ook samenlevingen of delen ervan die het milieu slecht doen te kunnen typeren.

Piket waarschuwt in de tekst die hij voor zijn openbare les in '69 gebruikt: 'Steeds meer wordt het (...) duidelijk dat met het voortschrijden van de economisch-technologische ontwikkeling (...) de band met de natuur niet alleen veel gecompliceerder maar ook veel kwetsbaarder wordt. Daarmede krijgt een oud gezegde nieuwe inhoud: 'Natura non imperatur, nisi parendo', 'Men beheerst de natuur slechts door aan haar te gehoorzamen'.

In de jaren tachtig hebben fysische geografie en cartografie nog altijd practica: veldonderzoek met de grondboor, luchtfoto-interpretatie, kaarttekenen. En er is het boek *Introduction to Physical Geography* ofwel Strahler & Strahler, zoals iedereen het noemt naar de twee auteurs. Wat uiterlijk betreft stelt het werk met vele kleuren-

foto's en illustraties alle andere verplichte kost binnen de opleiding in de schaduw, zo mooi uitgevoerd is het. Er is eigenlijk maar één nadeel: het is niet te betalen. De paperback editie gaat van hand tot hand in de aanloop naar tentamens. Uittreksels zijn ook in trek.

Maar in diezelfde jaren tachtig heeft Piket geen ondergronds museum meer. En ook de bodemprofielen in de kamer ernaast zijn verdwenen. De twee lokalen zijn hard nodig als ruimte voor werkgroepen. Fysische geografie, met cartografie dan als onderdeel, is al lang niet meer een van de twee vakken; het is een van de vele onderdelen binnen het programma.

Hoe is dat zo gekomen? Volgens Piket is het vak geografie, en overigens niet alleen in Nijmegen, 'vergruizeld': uiteengevallen in partjes. Dat is een geleidelijk proces geweest vanaf eind jaren zestig, begin jaren zeventig toen almaar nieuwe medewerkers werden aangetrokken om het hoofd te bieden aan de toename van het aantal studenten; medewerkers die stuk voor stuk specialismen meebrachten en daar – begrijpelijk – graag mee aan de slag gingen. In dezelfde jaren werd regionale geografiebeoefening steeds vaker ingeruild voor een thematische aanpak. De vergruizeling werd geformaliseerd toen in 1977, twee jaar na het vertrek van Cools, werd besloten om de zaak op te knippen in partjes: zes vakgroepen, met elk een hoogleraar aan het hoofd.

Piket: „Over de collega's geen kwaad woord, maar feit is dat de deelvakken die toen ontstonden verzelfstandigd gingen opereren. Vanaf dat moment zijn we de eenheid definitief kwijtgeraakt.”

Piket doelt op de eenheid die Cools altijd voor ogen stond: geografie als vak van synthese, van de samenhang tussen verschijnselen, geheel passend binnen de traditie van Jean Brunhes en zijn 'géographie humaine', een traditie waarmee zowel Cools als Piket tijdens hun opleiding in Utrecht bekend waren geraakt. Piket noemt in dit verband ook een andere geograaf van weleer: Alexander von Humboldt.

Even goed had fysische geografie groot of in elk geval groter kunnen blijven, als de vermeende eilandjes het belang van Pikets vak hadden onderkend. Maar precies dat lijken ze niet te hebben gedaan of in elk geval niet via Pikets vakgroep. Die zegt in zijn dertig jaar aan de faculteit welgeteld één keer gevraagd te zijn om een fysisch-geografisch kader te verzorgen bij een studie elders binnen het instituut: door Wissink en diens onderzoek naar stadsgewest Nijmegen begin jaren zeventig.

In de optiek van Piket kwam min of meer parallel aan de eilandvorming het opleiden van leraren in het gedrang. En ja, waar was geografie in Nijmegen nou helemaal om begonnen...? „Maar dat is in zekere zin goedge maakt doordat een deel van de mensen die we in de beginfase wél tot leraar opleidden, als docent kwam te werken aan de m.o.-opleiding in Tilburg. Waar ze weer leraren aardrijkskunde opleidden.”